

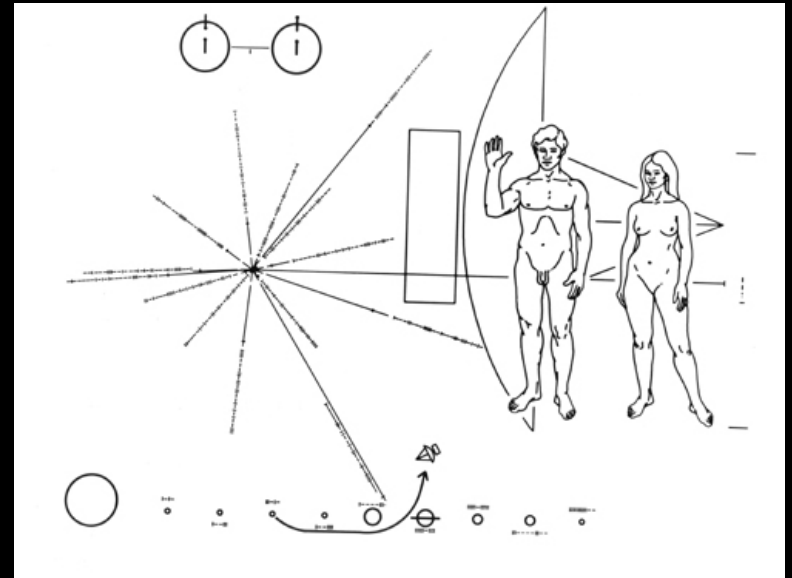
Intelligent liv i Universum – Är vi ensamma? 7.5 hp, hösten 2014

Upplägg

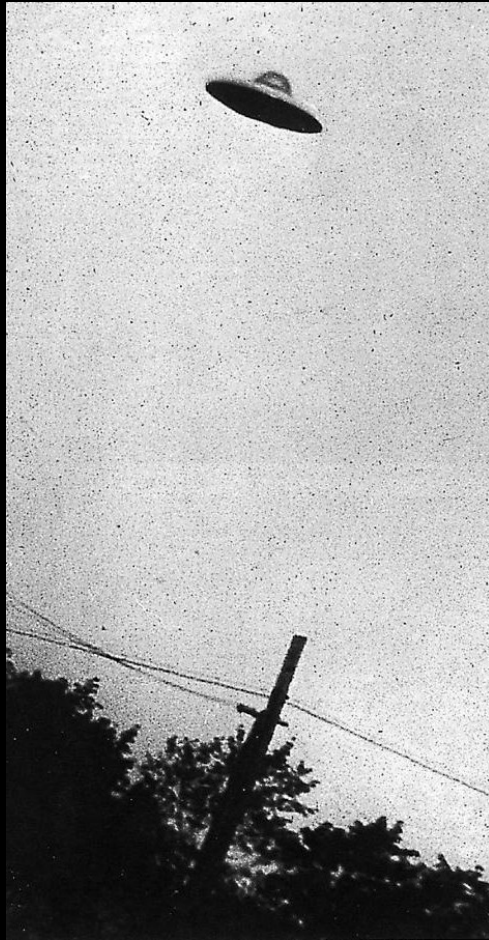
- Allmän kursinfo
- Vår plats i Universum
- Snabbvandring genom kursen

Vad den här kursen handlar om

Det naturvetenskapliga sökandet efter
intelligent, utomjordiskt liv

Vad kursen *inte* handlar så mycket om

Ufologi...

Den naturvetenskapliga inställningen

- Ännu finns inga hållbara bevis för att intelligent, utomjordiskt liv verkligen existerar (och än mindre varit på besök)
- De intressanta frågorna:
  - Kan vi få bevis? Hur ska man söka, och var?
  - Vad bör vi göra och säga om vi får kontakt?
  - Vad betyder det att vi ännu inget hittat?

Den naturvetenskapliga inställningen

- Exempel på fenomen som inte accepteras som bevis på utomjordiskt liv:
  - Ögonvittnesskildringar av UFO:n, utomjordingar eller kraschade rymdskepp
  - Rapporter om att ha kidnappats av rymdvarelser
  - Arkeologiska fynd med avbildade rymdvarelser
- Se kapitel 1 i Davies

Kursinfo I

- Lärare:
Erik Zackrisson
Email: ez@astro.su.se
Telefon: 08-5537 8556
- Kurshemsida:
tth.astro.su.se/~ez/kurs/SETI14.html
- Föreläsningsanteckningar:
Läggs successivt ut på hemsidan, några dagar före varje lektion

Postadress för inlämningsuppgifter

- Enklast att lämna in inlämningsuppgifter i samband med en föreläsning!
- I annat fall – stoppa i ett kuvert och skicka till:

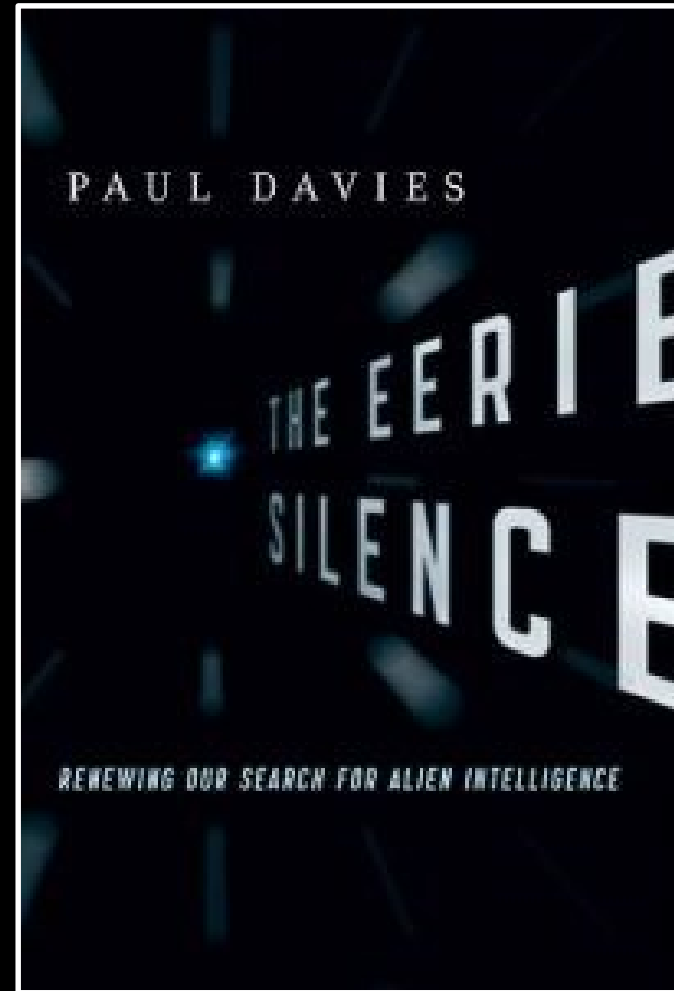
Erik Zackrisson
Stockholms universitet
AlbaNova universitetscentrum
Institutionen för astronomi
SE-106 91 Stockholm

eller maila till: ez@astro.su.se

Obs! Lämna inte in flera versioner av samma inlämningsuppgift (ex. både på papper och via e-post)!

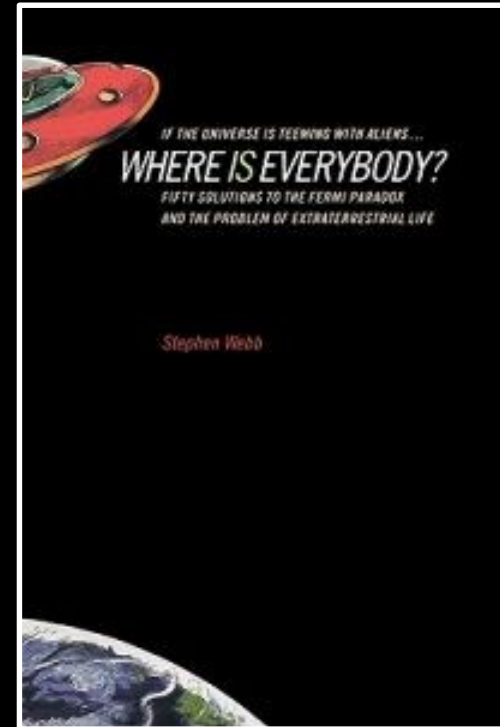
Kursinfo II

- Kurslitteratur I:
  - Paul Davies: The Eerie Silence
  - Ca 120-240 kr
  - Massor av olika upplagor med olika undertitlar (alla är OK)
  - Köp inte som ljudbok eller E-bok! Dessa får inte tas med på tentan!

Kursinfo III

- Kurslitteratur II:
  - Stephen Webb: Where is Everybody?
  - Ca 220-340 kr (finns inbunden och som pocket)
  - Alla upplagor är OK

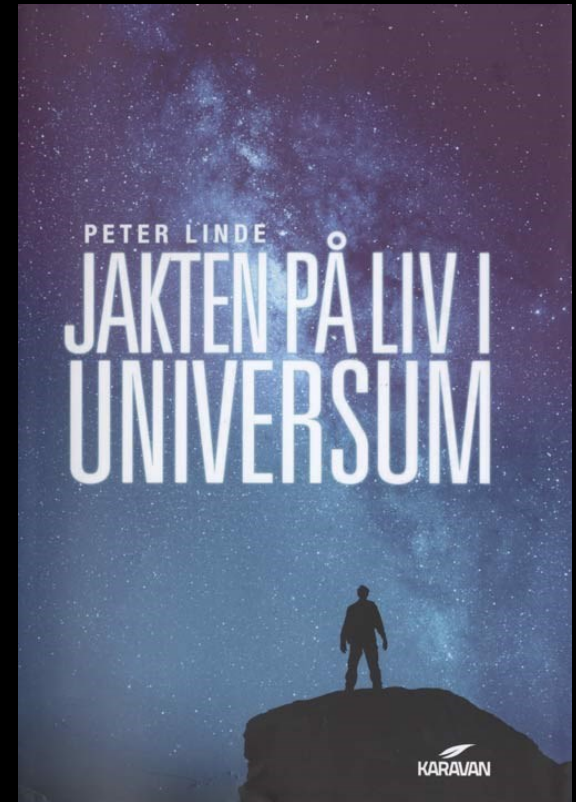

Viktigt för sökning i vissa nätbutiker:

Den fullständiga titeln är: "If the Universe is teeming with aliens... Where is everybody? Fifty solutions to the Fermi paradox and the problem of extraterrestrial life"

Kursinfo IV

- Stödlitteratur:
  - Peter Linde:
Jakten på Liv i Universum
  - Ca 220 kr
  - Ej officiell kurslitteratur, men kan fungera som alternativ om man verkligen inte kan tänka sig att läsa en kursbok på engelska

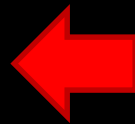

Obs! Vissa inlämningsuppgifter och tentauppgifter kan vara svåra att lösa om man enbart har denna bok

Kursinfo V

- Föreläsningar (torsdagar, 18:00-19:45):

- F1: 4:e september
- F2: 11:e september
- F3: 18:e september
- F4: 25:e september
- F5: 2:a oktober
- F6: 9:e oktober
- F7: 16:e oktober
- F8: 6:e november
- F9: 13:e november
- F10: 20:e november
- F11: 27:e november

**Observera glappet
(2 torsdagar utan föreläsningar)**

Kursinfo VI

- Ändringar i schema och liknande annonseras på kurshemsidan
- Viktiga, akuta ändringar kan även skickas ut via email (om man registrerat sig i Mondo)

Värt att kolla kurshemsidan och sin epost innan man åker till föreläsningen!

Kursinfo VII

- Bra om man läser de relevanta kapitlen innan föreläsningen
- Se schemat på hemsidan för läsanvisningar
- Läsanvisningar till nästa gång:
  - Davies: kapitel 1-2
  - Davies: kapitel 3 översiktligt

Kursinfo VIII

- Examination:
  - Skriftlig salstenta torsdag 4/12
18:00-21:00
  - Omtenta: **Datum ej bestämt**
    - Maila mig senast 22:a december om du vill göra omtentan!

Tentan är obligatorisk, men nästan hela slaget kan vinnas via inlämningsuppgifterna

Kursinfo IX

- Betyg: Avgörs av andelen rätt på tentan

A:	≥ 90 %	} Godkänd
B:	80-89.9 %	
C:	70-79.9 %	
D:	60-69.9 %	
E:	50-59.9 %	
Fx:	40-49.9 %	} Underkänd
F:	<40 %	

Kursinfo X

- Inlämningsuppgifter:
  - Uppgift I: Deadline 16/10
  - Uppgift II: Deadline 13/11
- Varje uppgift kan ge 20% bonus på tentan → Kan bli *nästan* godkänd (10% saknas) innan man går till tentan
- Obs! Bonusen gäller bara upp till den lägsta godkändnivån (betyg E).
- Lämna *helst* in på papper, inte via email!

Kursinfo XI

- Glömt allt om tiopotenser och ekvationer?
  - Exempel: $10^4 \times 10^{-3} = ?$
- Se: Kjell Olofssons *Förberedande baskurs i matematik och fysik*, sid 1-3 & 5 (se länk på kurshemsidan)

Vår plats i Universum

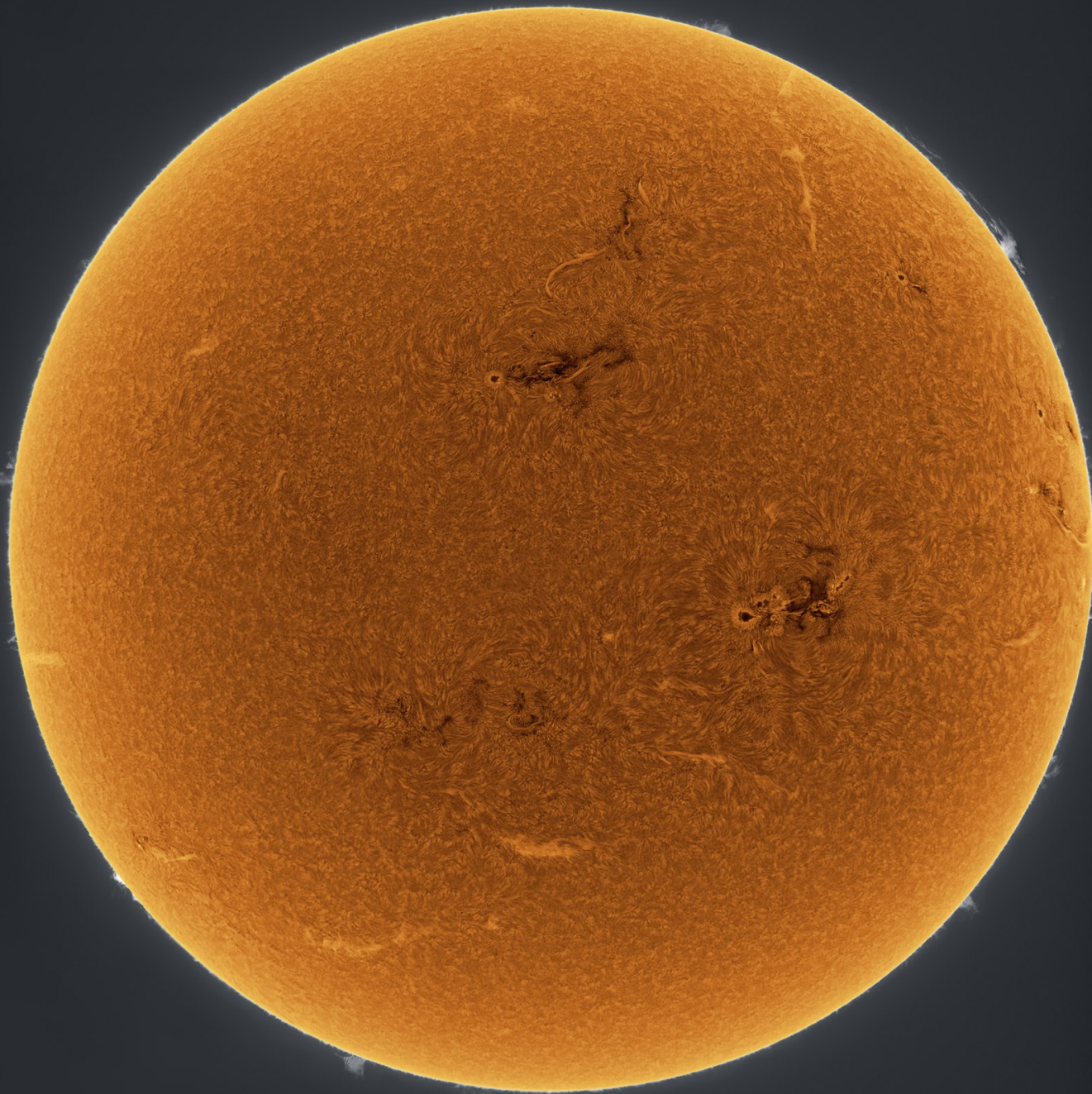
AlbaNova-teleskopet

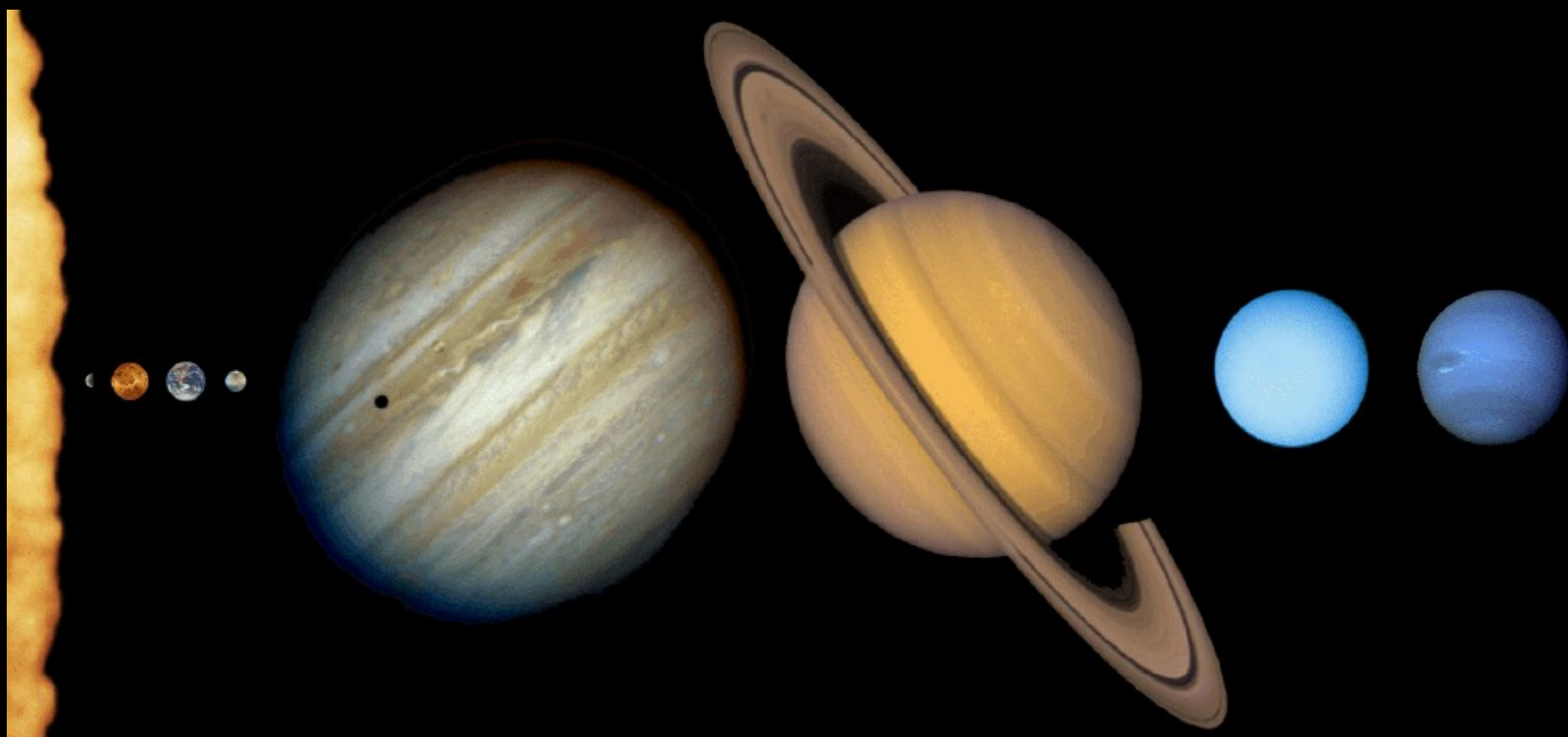

Arecibo, Puerto Rico

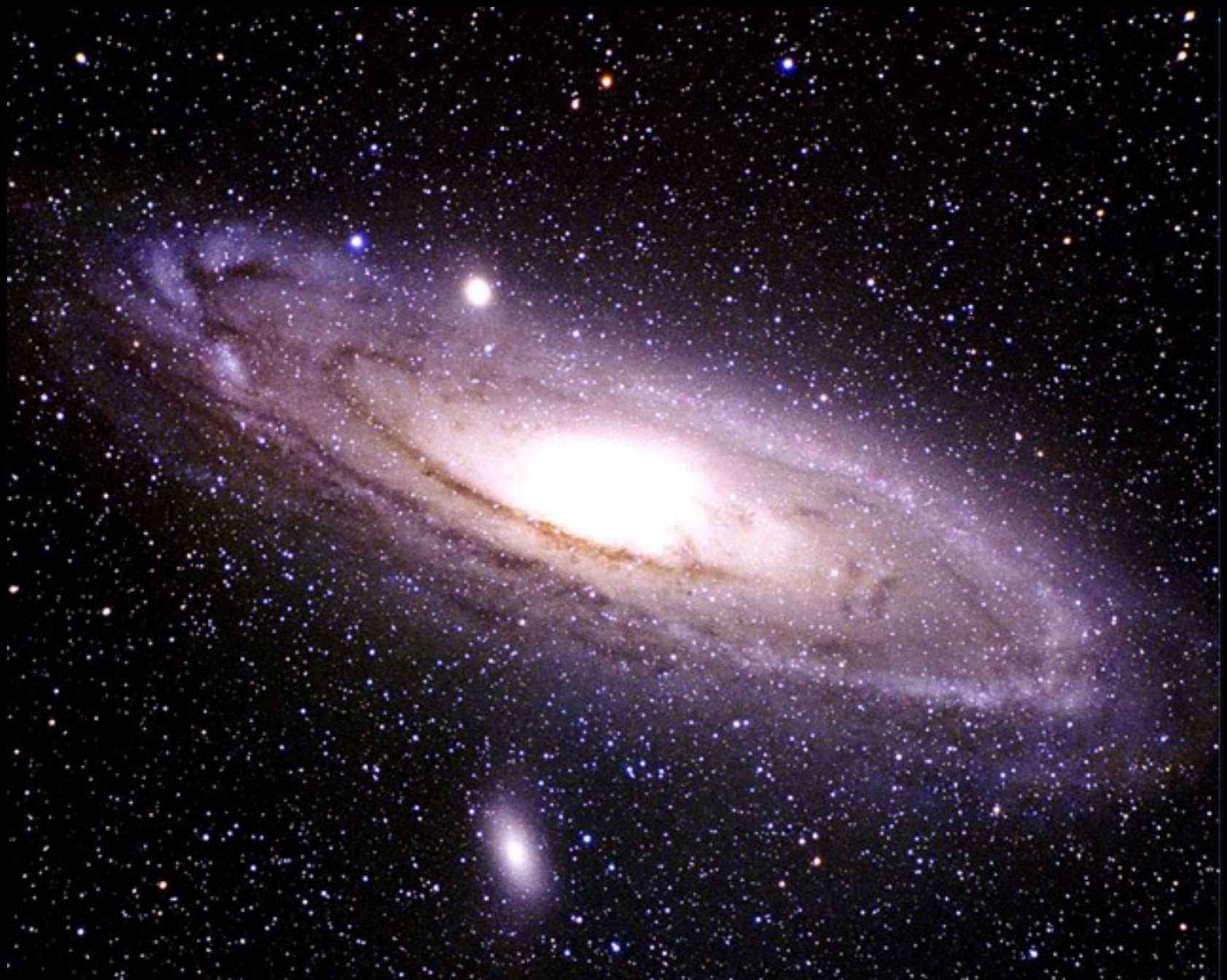

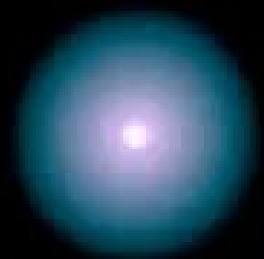
M i l k y   W a y   G a l a x y

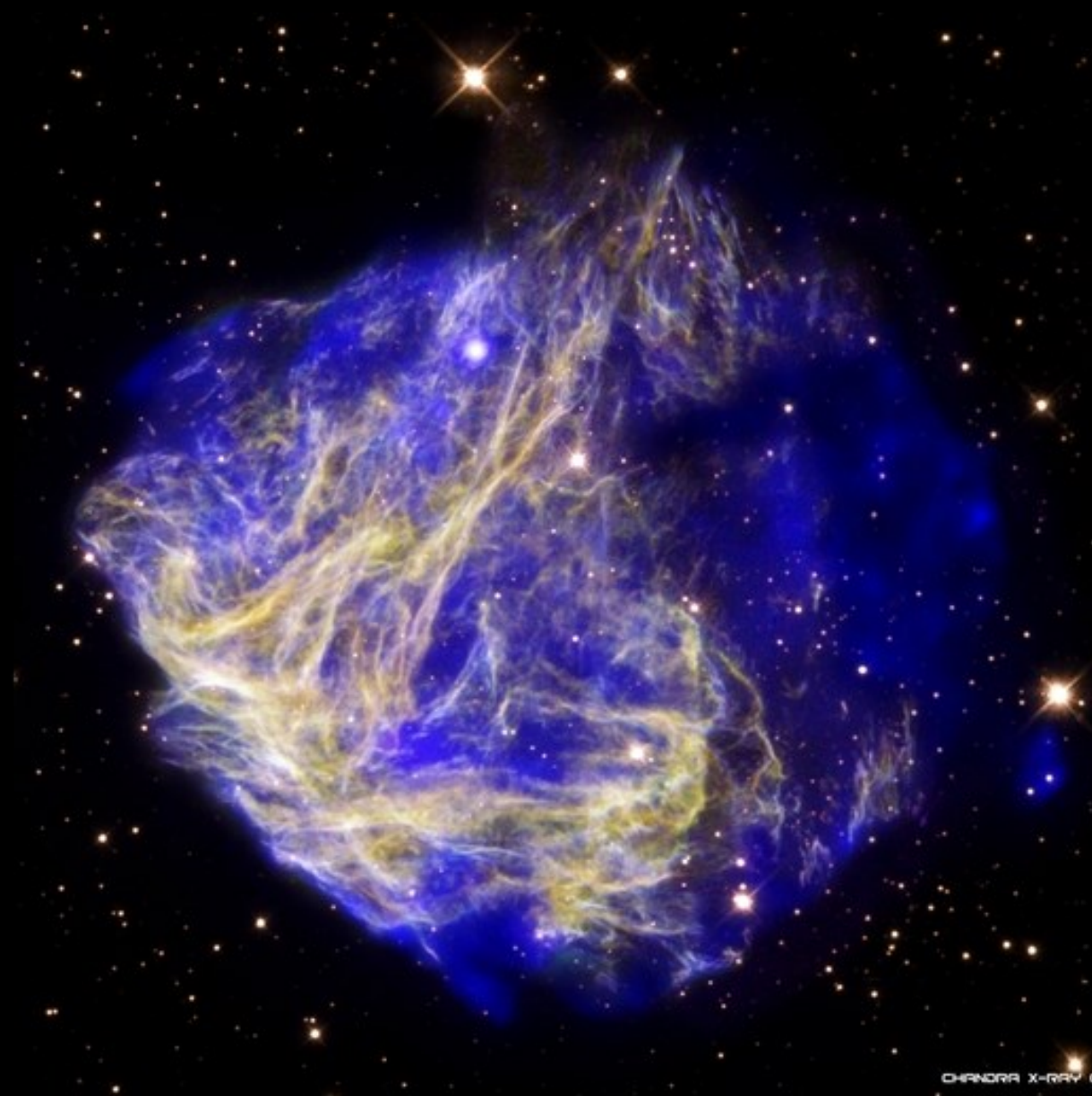

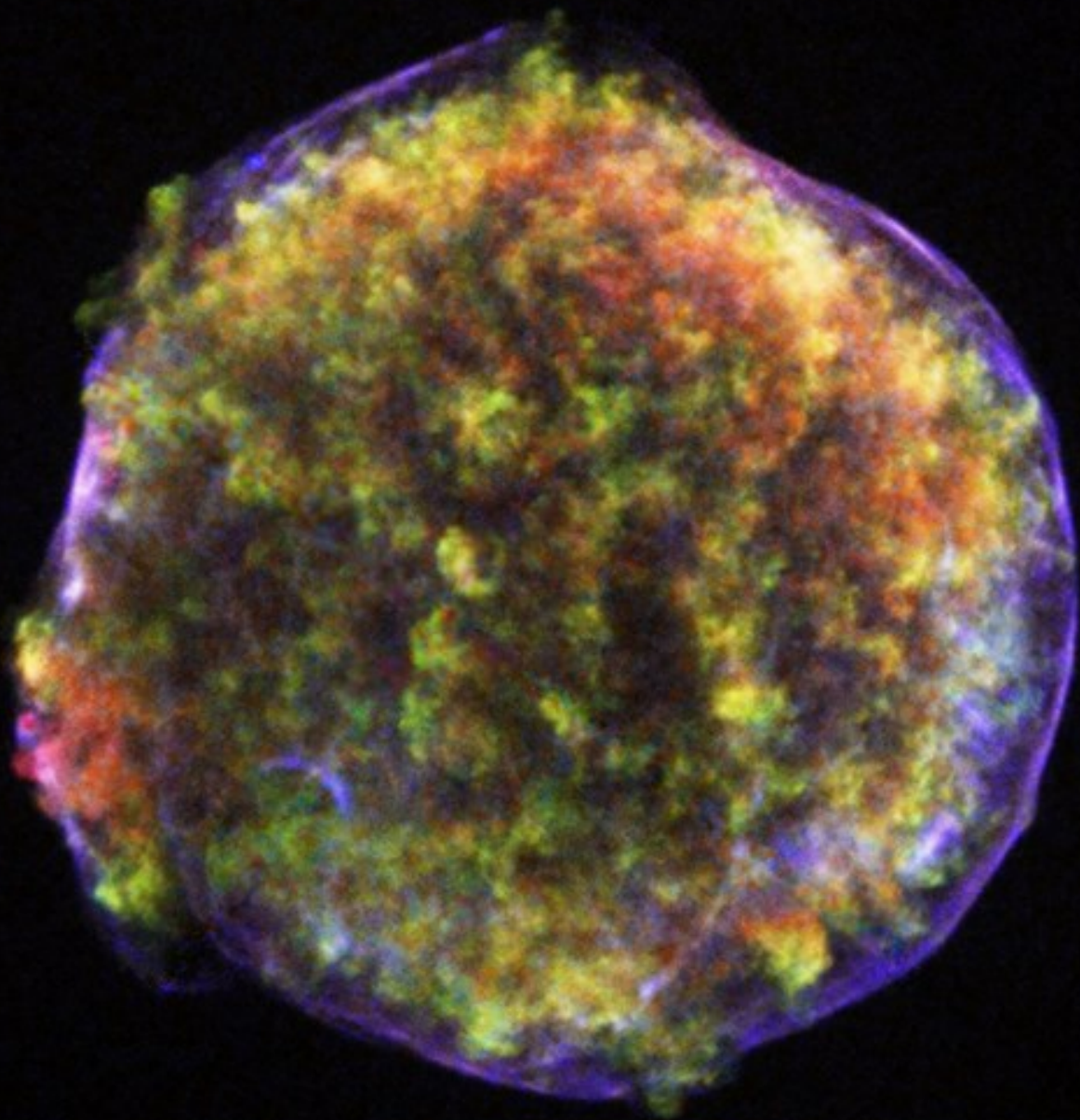

N49

CHANDRA X-RAY OBSERVATORY

Att se bakåt i tiden

Jorden

Ljuspartikel

Avlägsen plats
i universum

Hubble Ultra Deep Field
Hubble Space Telescope • Advanced Camera for Surveys

NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

STScI-PRC04-07a

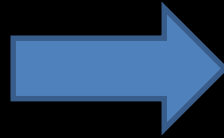

"We are stardust, billion year old carbon
We are golden, caught in a devil's bargain
And we've got to get ourselves back to the garden"
Joni Mitchell: *Woodstock* (1969)

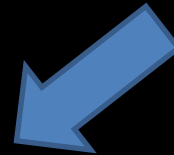
Det kosmiska kretsloppet

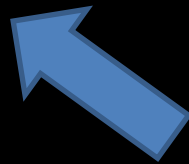
Gas drar sig samman

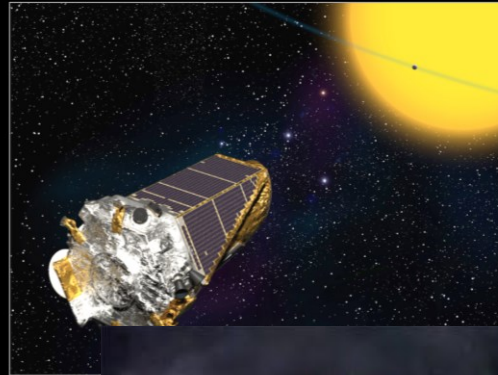
Stjärnor tänds och förbränner väte och helium till tunga grundämnen

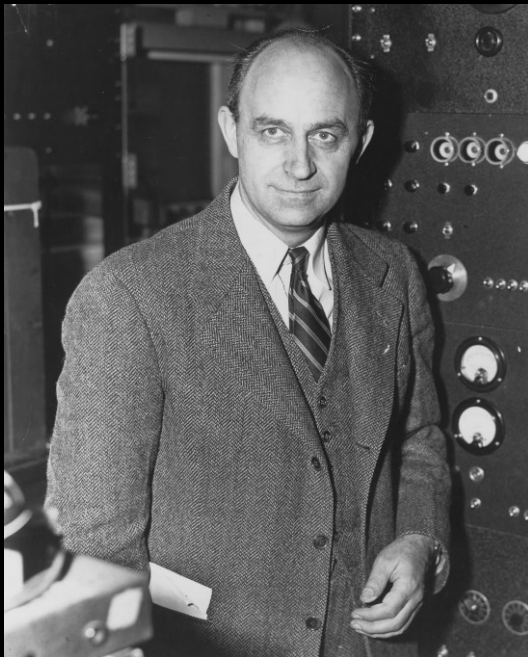
Stjärnor exploderar och slungar ut tunga grundämnen ("metaller")

Snabbvandring genom kursen

$$N = R_* f_p n_e f_\ell f_i f_c L$$

Wow!

Föreläsning I (idag)

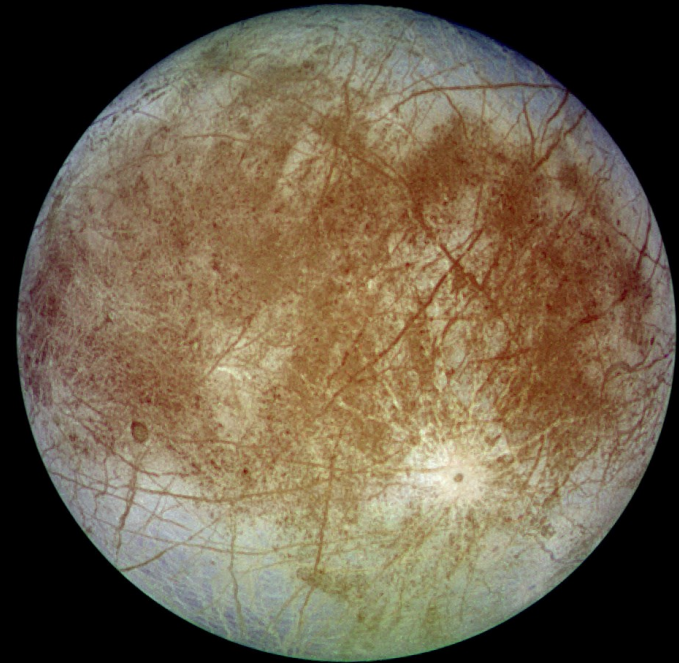

- Kursinfo
- Kosmisk resa
- Snabbtur genom kursen

Föreläsning II:

Grundläggande astronomi & astrobiologi

- Grundläggande astronomi
- Förutsättningar för (primitivt) liv

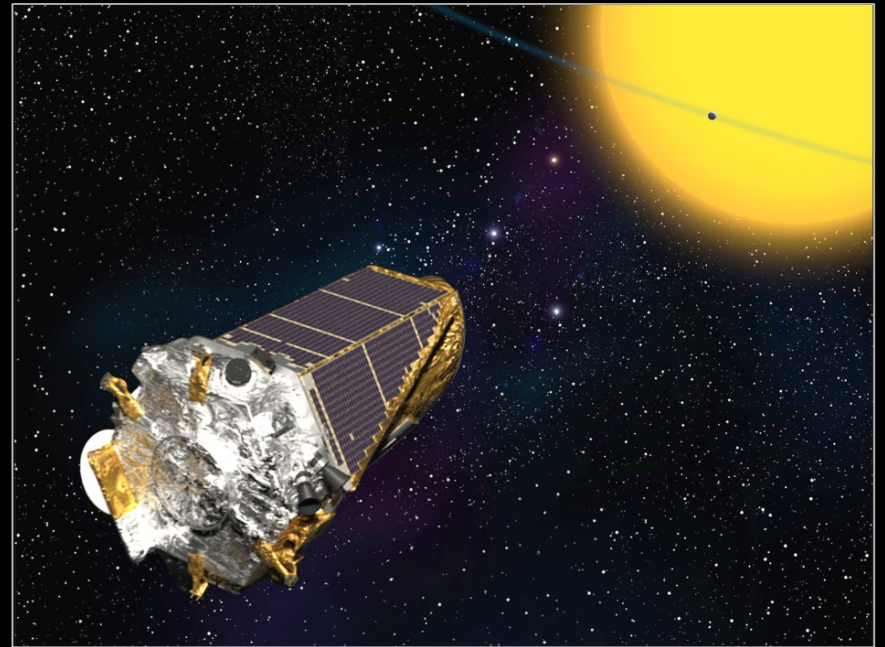

Jupitermånen Europa

Föreläsning III:

Exoplaneter och beboeliga zoner

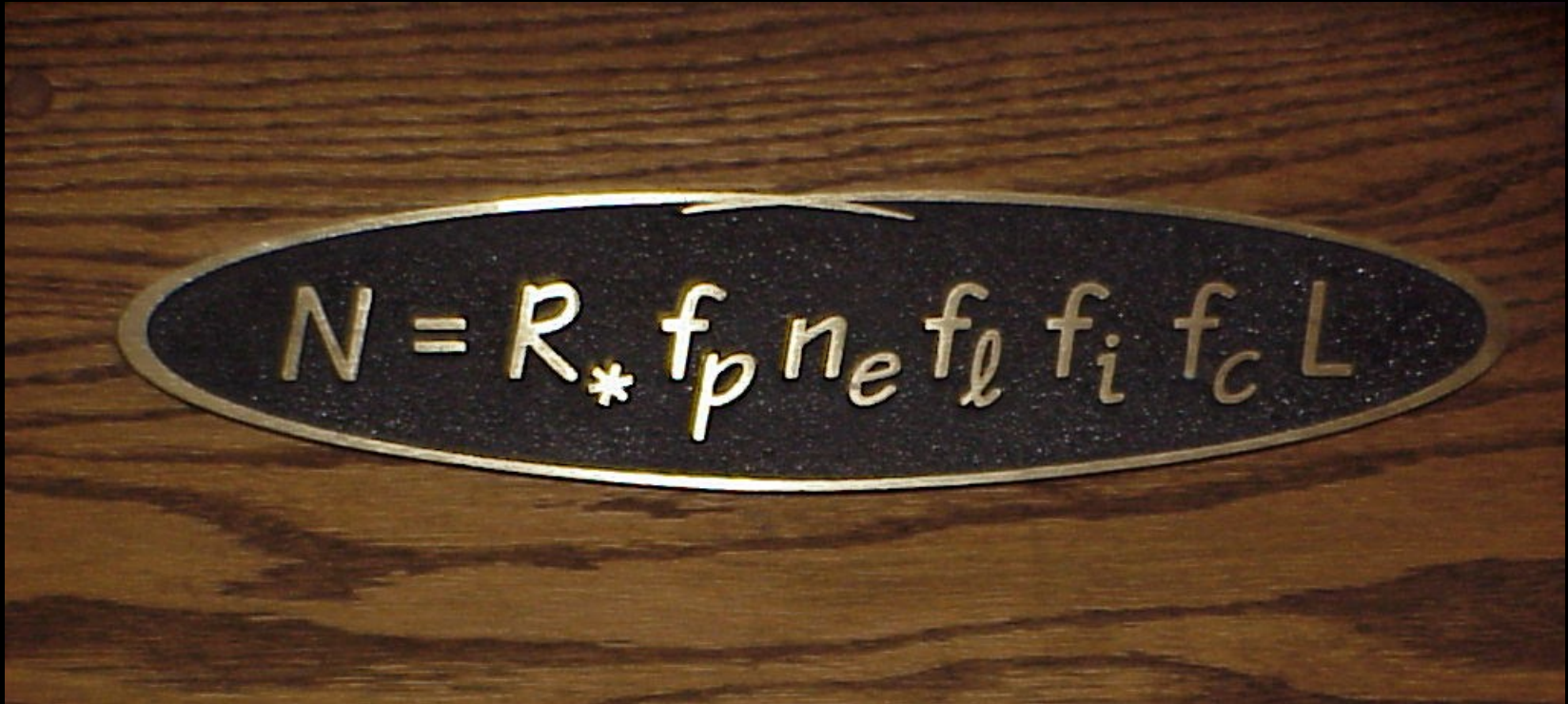
- Exoplaneter
- Beboeliga zoner
- Faror för vår typ av liv

Kepler-satelliten

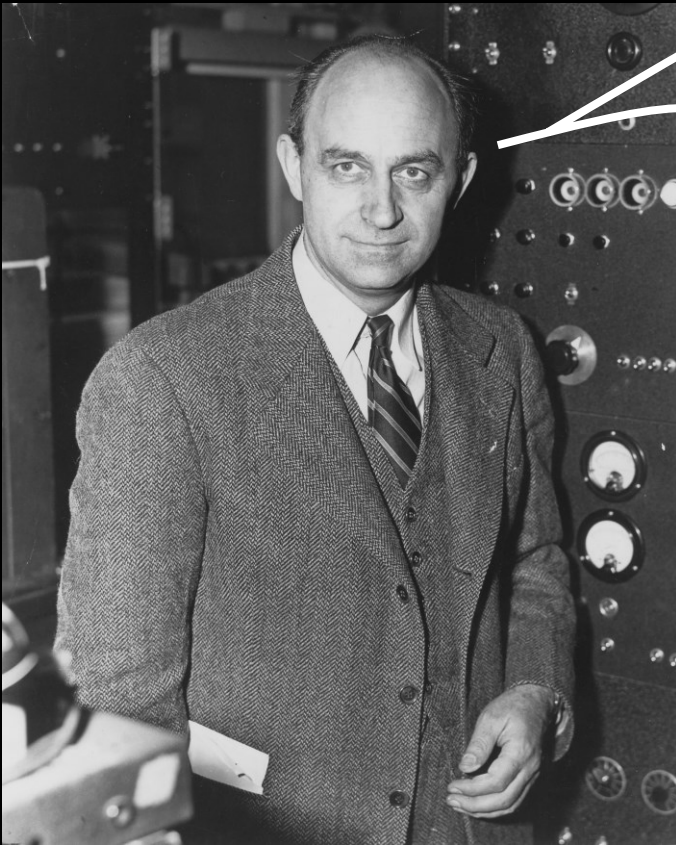
Föreläsning IV:

Drakes ekvation

- Drakes ekvation: Uppskattar antalet kontaktbara civilisationer i Vintergatan
- Inte alltför orimliga parametervärden →
Många civilisationer!

Föreläsning V: Fermis paradox I

Enrico Fermi

Var är allihopa?

- Fermis paradox: Om Vintergatan är full av intelligenta civilisationer – varför känner vi inte redan till dem?
- Stort antal tänkbara lösningar (Webbs bok innehåller 50 stycken)

Föreläsning VI:

Fermis paradox II

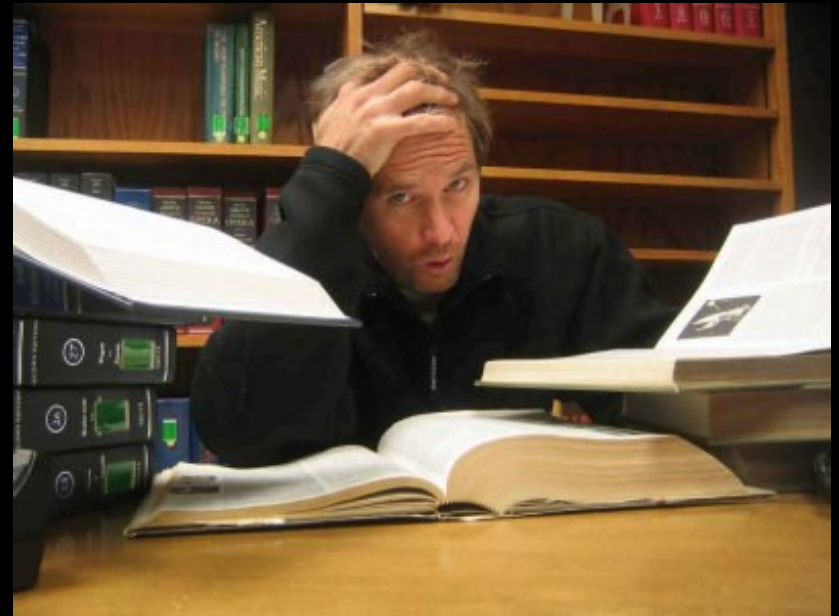
- "The great filter":
Hypotetisk mekanism
som löser Fermis
paradox genom att göra
antalet avancerade
civilisationer i
Vintergatan mycket litet

Exempel: Regelbundna
kosmiska katastrofer ger
civilisationer kort livstid

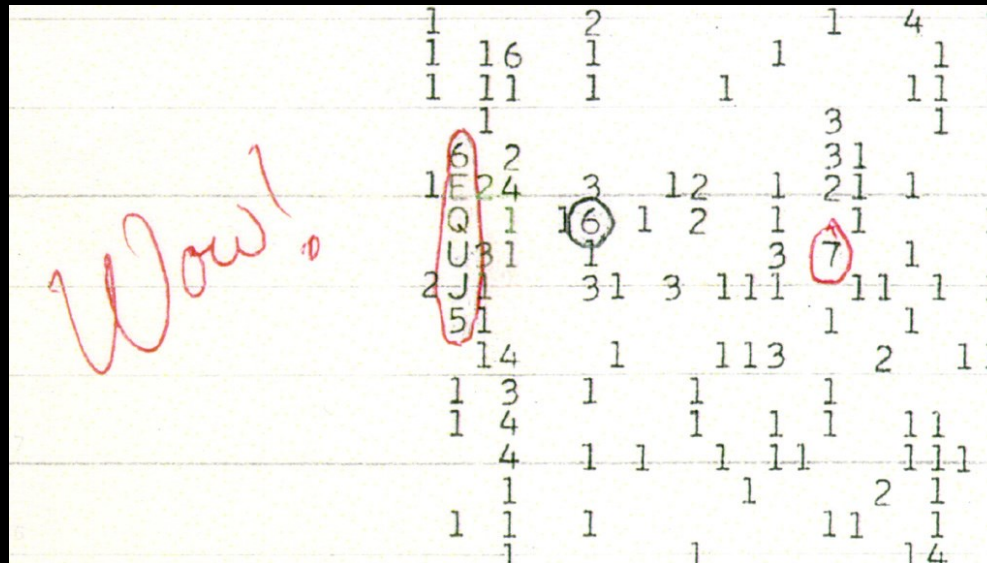
Inlämningsuppgift I

- Lös uppgiften hemma
- Lämnas in föreläsning 7 (eller postas dagen innan)
- Skicka *helst inte* in via email
- Rättas till föreläsning 8
- Ger upp till 20% bonus på tentan
- Kan laddas ned med en gång!

Inte obligatorisk, men rekommenderas!

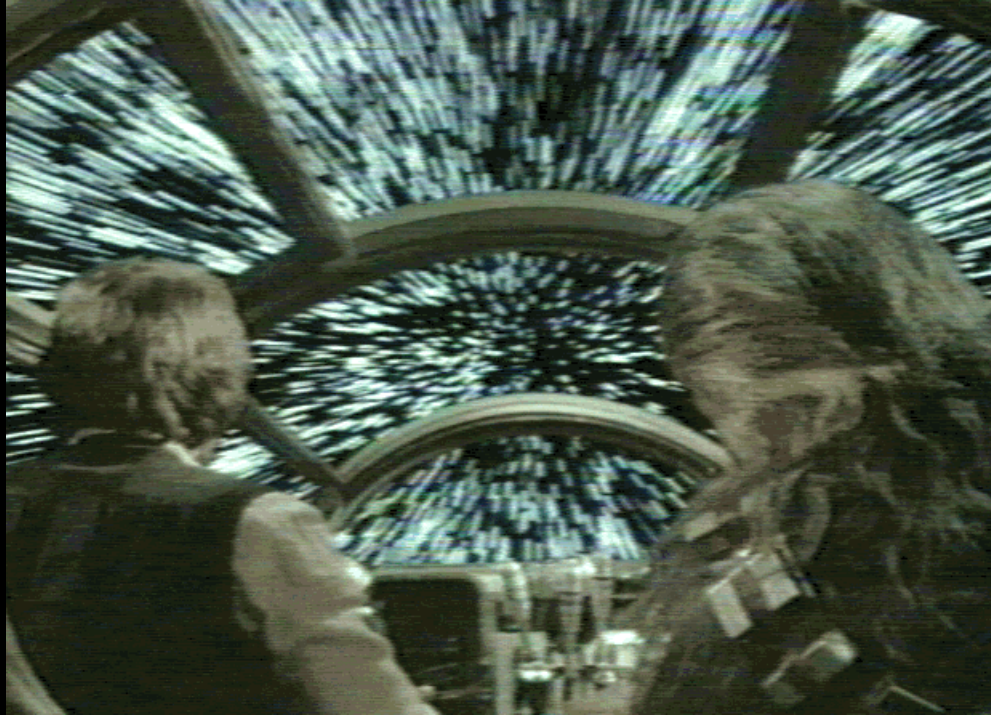
Föreläsning VII: SETIs historia

Wow-signalen (1977)

- SETI: Search for Extraterrestrial Intelligence
- Historik
- Sökstrategier
- SETI@home

Föreläsning VIII: Interstellära resor

- Principer för interstellära resor
- Relativistiska effekter
- Tidsresor

Föreläsning IX: Kardashev-skalan m.m.

- Civilisationer av typ Kardashev I, II och III
- Dyson-sfärer
- Megastrukturer
- Post-biologisk intelligens
- Matrioshka/Jupiter brains

Inlämningsuppgift II

- Lös uppgiften hemma
- Lämnas in föreläsning 9 (eller postas dagen innan)
- Skicka *helst inte* in via email
- Rättas till föreläsning 11
- Ger upp till 20% bonus på tentan
- Kan laddas ned med en gång!

Inte obligatorisk, men rekommenderas!

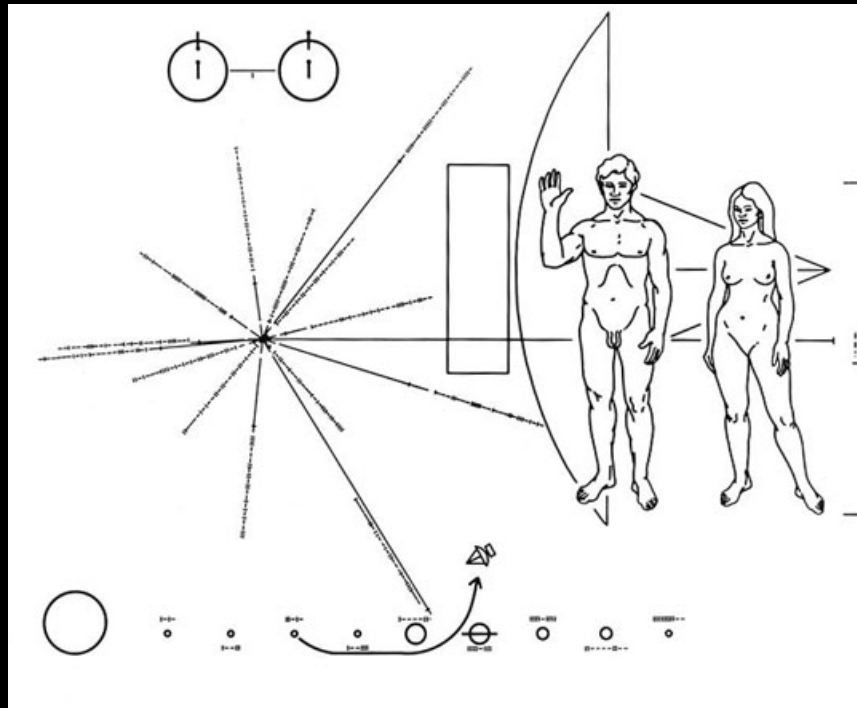
Föreläsning X:

Den första kontakten – vad händer?

- Hur kommer vår civilisation att påverkas?
- Vilka förberedelser finns?
- Vad bör mänskligheten svara?

Föreläsning XI: Messaging to Extraterrestrial Intelligence (METI)

- Är det vettigt att sända något alls?
- Vad bör sändas? Hur? På vilket språk?

Salstenta

- Tenta: 4/12, 18:00-21:00
- Hjälpmedel: Penna, papper, sudd, miniräknare, kursböcker, anteckningar (ej dator eller mobiltelefon)
- Bonuspoäng från inlämningsuppgifterna hjälper en att nå godkänd nivå!

